

Fråga om talan ska avvisas på grund av rättegångshinder form av litispendens, dvs. därför att det redan pågick en rättegång i saken när talan väcktes.

Postadress
Box 2018
103 11 STOCKHOLM
Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00
Telefax
08-617 66 15
kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
Måndag-fredag
09.00-12.00
13.00-15.00

ARBETSDOMSTOLENBESLUT
2015-01-14
StockholmBeslut nr 2/15
Mål nr A 199/13**KÄRANDE**

Teknikarbetsgivarna, Box 5510, 114 85 Stockholm
Ombud: jur.kand. Hanna Alsén, Teknikföretagens Service AB, Box 5510,
114 85 Stockholm

SVARANDE

1. Unionen, 105 32 Stockholm
2. J.B.
Ombud för 1 och 2: förbundsjuristen Magnus Bäckström, Unionen,
105 32 Stockholm
3. Sveriges Ingenjörer, Box 1419, 114 19 Stockholm
4. U.J.
5. H.A.
Ombud för 3–5: förbundsjuristen Karin Lundin, Sveriges Ingenjörer,
Box 1419, 111 84 Stockholm

SAKEN

brott mot lojalitetsplikten m.m.; nu fråga om rättegångshinder m.m.

Bakgrund och yrkanden

GL&V Sweden AB (GL&V), som är medlem i Teknikarbetsgivarna, utvecklar och säljer bl.a. tekniska lösningar och produkter inom pappersmassatillverkning, t.ex. pumpar och mixrar.

J.B., medlem i Unionen, samt U.J. och H.A., medlemmar i Sveriges Ingenjörer, var tidigare anställda hos GL&V. De arbetade där med försäljning och produktutveckling av pumpar och mixrar. De sade upp sig i juni 2012. H.A:s anställning upphörde den 30 juni 2012 och de båda andras anställningar upphörde den 30 september samma år.

Inom den koncern som GL&V tillhör finns bolaget Ovivo Luxemburg S.à.r.l (patentbolaget), som äger patentet till bl.a. en mixer som GL&V tillhandahåller.

Pågående mål vid Stockholms tingsrätt

I ansökan om stämning, som gavs in till Stockholms tingsrätt den 28 mars 2013, yrkade patentbolaget och GL&V gemensamt att tingsrätten skulle på

grund av patentinfrång förbjuda bolaget C Inventing AB samt J.B., U.J., H.A. och ytterligare en person att vid vite bl.a. låta tillverka, utbjuda eller använda en apparat benämnd C-Mix. Vidare yrkades att samma svarandeparter skulle förpliktas att solidariskt betala dels ersättning till patentbolaget och GL&V med 843 553 kr för utnyttjande av patentbolagets patent till mixern, dels skadestånd till dessa med 15 040 380 kr för den ytterligare skada som intrånget hade medfört.

Som grund för och till utveckling av sin talan vid tingsrätten anförde patentbolaget och GL&V sammanfattningsvis följande. C Inventing AB ägs av J.B., U.J. och H.A. C Inventing AB har utan samtycke från patentbolaget låtit tillverka en apparat, C-Mix, som omfattas av skyddsomfånget för patentbolagets patent och trots uppmaning att upphöra med patentinfrånget inte gjort så. Den yrkade ersättningen för utnyttjande av patentet motsvarar en licensavgift om 30 procent av nettoförsäljningsvärdet av fyra C-Mix för 700 000 kr styck. Beloppet 15 040 380 kr består av följande delbelopp. Utebliven vinst om 1 400 000 kr avseende fyra DualS mixer som GL&V hade kunnat sälja till sin största kund, Gruvöns Bruk, om inte C Inventing AB i stället hade sålt fyra C-Mix till den kunden. Förlorat täckningsbidrag om 133 000 kr för en s.k. MC-pump som J.B. sålt till Gruvöns Bruk. Lön om 320 000 kr till H.A. i hans egenskap av projektledare för nämnda pumpprojekt. Utbetald lön till J.B., U.J. och H.A. från februari 2012 till september 2012 om 1 120 000 kr. Rese- och representationskostnader om 67 380 kr som kan knytas till C Inventing AB. Marknadsskada om 10 000 000 kr bestående i att GL&V betagits möjligheten att utveckla DualS mixern genom ytterligare applikationer och därmed betagits kommersiella möjligheter. Slutligen 2 000 000 kr avseende kostnader som GL&V:s skadade relation med Gruvöns Bruk föranlett.

Målet vid Arbetsdomstolen

I ansökan om stämning inkommen till Arbetsdomstolen den 27 september 2013 har Teknikarbetsgivarna väckt talan mot Unionen, Sveriges Ingenjörer, J.B., U.J. och H.A. (arbetstagarparterna). Teknikarbetsgivarna har yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta J.B., U.J. och H.A. att till GL&V betala ekonomiskt skadestånd med 2 000 000 kr, att fördelas enligt 61 § medbestämmandelagen, allmänt skadestånd med 200 000 kr vardera för brott mot kollektivavtalet samt allmänt skadestånd med 100 000 kr vardera för brott mot lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter (företagshemlighetslagen). Som grund för käromålet har anförts sammanfattningsvis följande. J.B., U.J. och H.A. har under sin tid som anställda hos GL&V förberett, startat och bedrivit en med GL&V konkurrerande verksamhet. De har använt sig av sina kunskaper om GL&V:s produkter, kunder, prissättning m.m. på ett sådant sätt att de genom bolaget C Inventing AB dragit nytta av det för egen del medan GL&V drabbats av skada. Av yrkat belopp i ekonomiskt skadestånd avser 980 000 kr utebliven vinst på grund av att GL&V har hindrats att sälja fyra mixrar (DualS) till Gruvöns Bruk eftersom C Inventing AB i stället sålt fyra C-Mix till denna kund. Vidare avser 1 020 000 kr lön till de tre arbetstagarparterna och kostnad för resor till Japan som J.B. och U.J. vidtagit på GL&V:s bekostnad men för C Inventing AB:s räkning.

I sitt svaromål till Arbetsdomstolen har arbetstagarparterna yrkat att käromålet ska avvisas. Till stöd för yrkandet om avvisning har arbetstagarparterna anfört att det föreligger rättegångshinder i form av litispensens enligt 13 kap. 6 § rättegångsbalken på grund av den vid Stockholms tingsrätt pågående tvisten om patentintrång. De har särskilt anfört att de skador som Teknikarbetsgivarna begär ersättning för i form av ekonomiskt skadestånd till GL&V är samma skador som omfattas av yrkanden i målet vid Stockholms tingsrätt.

Teknikarbetsgivarna har därefter ändrat sina yrkanden så att det nu yrkas att arbetstagarna ska till GL&V betala sammanlagt 1 847 020 kr i ekonomiskt skadestånd och var och en 500 000 kr i allmänt skadestånd. Av det nu yrkade beloppet i ekonomiskt skadestånd avser enligt Teknikarbetsgivarna 514 640 kr lönekostnad till hos GL&V anställda ingenjörer som varit sysselsatta med att återskapa och tillgodogöra sig kunskap om vidareutveckling av DualS mixern, 67 380 kr ovan angivna resekostnad, 1 020 000 kr ovan angivna lönekostnad samt 245 000 kr utebliven försäljning av en DualS mixer som GL&V hade kunnat sälja under år 2012 om de tre arbetstagarna hade ägnat sig åt sina arbetsuppgifter i stället för konkurrerande verksamhet.

Arbetstagarparterna har vidhållit sina invändningar om litispensens.

För det fall talan inte avvisas på grund av rättegångshinder har arbetstagarparterna anfört att de ändringar av yrkandena som gjorts innebär att Teknikarbetsgivarna har framställt nya yrkanden och att dessa nya yrkanden ska avvisas eftersom de utgör otillåtna ändringar av talan. Arbetstagarparterna har därvid anfört följande. Det belopp om 514 640 kr som avser kostnader för återskapande av utvecklingsarbete och beloppet 245 000 kr som avser utebliven försäljning är nya yrkanden som inte stöder sig på väsentligen samma grund som tidigare framställda yrkanden. De ska därför avvisas enligt 13 kap. 3 § första stycket 3 rättegångsbalken. Höjningen av det yrkade beloppet i allmänt skadestånd är otillåten enligt 13 kap. 3 § första stycket 1 rättegångsbalken eftersom några nya omständigheter av betydelse för skadans storlek inte har framkommit. Yrkandena om ytterligare 200 000 kr i allmänt skadestånd ska därför också avvisas.

Sveriges Ingenjörer, U.J. och H.A. har yrkat att beloppet om 67 380 kr avseende resekostnader ska avvisas då yrkandet utgör en otillåten taleändring enligt bestämmelsen i 13 kap. 3 § första stycket 1 rättegångsbalken.

Teknikarbetsgivarna har bestritt arbetstagarparternas nu framställda yrkanden om avvisning.

Arbetsdomstolen har företagit frågorna om avvisning till avgörande efter föredragning.

Skäl

Ska käromålet avvisas på grund av litispendens?

I 13 kap. 6 § rättegångsbalken föreskrivs att ny talan angående samma fråga, varom redan är rättegång mellan samma parter, inte får tas upp till prövning. Detta rättegångshinder, benämnt litispendens, innebär att käromålet ska avvisas.

Litispendens föreligger i princip i samma utsträckning som en lagakraftvunnen dom i den pågående rättegången kommer att medföra rättegångshinder på grund av rättskraft enligt 17 kap. 11 § rättegångsbalken (se NJA 1999 s. 520). Det anförda medför att Teknikarbetsgivarnas talan vid Arbetsdomstolen ska avvisas om en dom i patentintringsmålet vid Stockholms tingsrätt skulle anses utgöra hinder mot att pröva Teknikarbetsgivarnas talan här i Arbetsdomstolen. Ett avgörandes rättskraft anses dock inte kunna sträcka sig längre än till gränsen för domstolens sakliga behörighet, dvs. en dom från specialdomstol utgör normalt inte hinder för en ny talan i allmän domstol och vice versa även om yrkandet avser samma rättsföljd eller samma händelseförlopp (se bl.a. MD 2009:20 och Lindblom, Processhinder, s. 131 och 248 samt jfr NJA 2000 s. 57). En och samma skada kan dock, om invändning därom görs, inte ersättas mer än fullt ut.

I detta fall kan konstateras att det först instämnda målet pågår vid Stockholms tingsrätt som exklusivt forum för talan om patentintring enligt 65 § patentlagen (1967:837). Ifråga om den tvist som är instämnd hit till Arbetsdomstolen framgår av 2 kap. 1 § arbetstvistlagen att Arbetsdomstolen är enda behöriga domstol. Mot bakgrund av det ovan anförda föreligger därför inget hinder mot att Arbetsdomstolen prövar det här aktuella käromålet oavsett hur det förhåller sig med identiteten mellan de båda målen i övrigt. Yrkandet om avvisning på grund av litispendens ska alltså avslås.

Otillåten taleändring?

När det gäller det ekonomiska skadeståndet är det enligt Arbetsdomstolens mening över huvud taget inte fråga om någon taleändring eftersom det beträffande samma sak har skett en inskränkning av talan. Till att börja med är grunden för det justerade yrkandet densamma som för det ursprungliga yrkandet, nämligen att de tre arbetstagarna planerat, igångsatt och bedrivit med bolaget viss särskilt angiven konkurrerande verksamhet under tid då de var anställda hos bolaget samt även använt sig av GL&V:s företagshemliga material och information. Det rör sig alltså om samma faktiskt vidtagna åtgärder, samma tre personer och samma anställningsförhållanden. Att det utifrån dessa förutsättningar framförts nya påståenden om uppkomna skador kan inte anses förändra identiteten av den väckta talan (jfr NJA 2011 s. 718). Vidare har yrkandet, som enligt Arbetsdomstolens mening utgörs av det sammanlagda belopp som kändena begär att arbetstagarna ska förpliktas att betala i ekonomiskt skadestånd och inte de särskilt angivna poster som visar hur beloppet räknats fram, otvetydigt satts ned till ett lägre belopp.

Beträffande de allmänna skadestånden har det skett en taleändring på så sätt att de yrkade beloppen har höjts. Detta måste betraktas som nya yrkanden och är endast tillåtet om dessa stöder sig på väsentligen samma grund som de ursprungliga yrkandena. Teknikarbetsgivarna har till grund för såväl de ursprungliga som de nya yrkandena åberopat det agerande som beskrivits ovan och gjort gällande att arbetstagarna därmed har brutit mot såväl kollektivavtalet som företagshemlighetslagen. Yrkandena stöder sig därför enligt Arbetsdomstolens mening på samma grund. Taleändringen är med andra ord tillåten i enlighet med 13 kap. 3 § första stycket 3 rättegångsbalken.

Sammanfattningsvis ska alltså arbetstagarparternas yrkanden om avvisning på grund av otillåtna taleändringar avslås.

Sammanfattning

Arbetsdomstolen har i det föregående kommit fram till att Teknikarbetsgivarnas talan inte ska avvisas på grund av litispensens. Vidare har domstolen funnit att någon otillåten taleändring inte har skett. Det innebär att de yrkanden om avvisning som nu har framställts av arbetstagarparterna ska avslås.

Arbetsdomstolens ställningstagande

1. Arbetsdomstolen avslår svarandenas yrkanden om avvisning på grund av rättegångshinder enligt 13 kap. 6 § rättegångsbalken.
2. Arbetsdomstolen avslår svarandenas yrkanden om avvisning på grund av otillåtna ändringar av talan.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Carina Gunnarsson, referent, och Tobias Bergkvist. Enhälligt.

Rättssekreterare: Tobias Bergkvist